

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2018-619

17.9.2018

DNB Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Smykketyveri – spørsmål om uriktige opplysninger om smykkenes verdi – fal. § 8-1 fjerde ledd.

Sikrede hadde innbrudd og tyveri i sin bolig den 14.10.16 der det ble stjålet en rekke smykker. Sikrede har krevd kr 644 940 i erstatning fra selskapet. Selskapet besluttet å utrede saken og fant at sikrede hadde oppgitt verdier som i betydelig grad oversteg de reelle verdiene, herunder bl.a. var flere av smykkene oppgitt med en verdi som var langt høyere enn hva sikrede hadde betalt for dem hos et auksjonshus i Danmark. Selskapet avslo erstatning den 30.11.17 og sa opp enhver forsikringsavtale med sikrede, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Nemnda kom til at selskapet kunne avslå erstatningen pga. bevisst uriktige opplysninger under skadeoppgjøret.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 644 940

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for tyveri av smykker og spørsmålet om selskapet kan avslå erstatning og si opp enhver forsikringsavtale med sikrede, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede var utsatt for innbrudd og tyveri den 14.10.16 der det ble stjålet en rekke smykker. Gjerningspersonen er ikke tatt, og politiet har henlagt saken. Sikrede sendte skademelding til selskapet den 3.11.16 der hun krevde erstatning for smykkene med et beløp kr 625 440 (senere økt til kr 644 940).

Selskapet besluttet å utrede saken, og utreder og takstmann gjennomførte et møte med sikrede den 14.12.16 der også skadekravet ble gjennomgått. Sikrede opplyste under møtet at flere av smykkene var kjøpt hos et auksjonshus i Danmark. Selskapet ønsket derfor dokumentasjon på kjøpene og samtykke til å innhente en oversikt fra auksjonshuset. Takstmannen som selskapet hadde engasjert (en gullsmed) hadde også behov for opplysningene. Sikrede ville ikke gi slikt samtykke.

Sikrede engasjerte egen advokat som i brev av 20.4.17 til selskapet krevde oppgjør. Selskapet svarte den 28.4.17 at det hadde behov for ytterligere opplysninger om kjøpesum, verdi m.m., og gjentok sin forespørsel om fullmakt til å innhente opplysninger fra auksjonshuset. Sikrede valgte selv å be om dokumentasjon fra auksjonshuset, og dokumentasjonen ble oversendt til selskapet 15.9.17. Vedlagt brevet var også to ulike verdivurderinger av det ene smykket fra to gullsmedbutikker, der det ble angitt en gjenanskaffelsespris for et tilsvarende smykke på hhv. kr 125 000 og mellom kr 107 360–kr 168 740. Den 9.10.17 orienterte selskapet om at det hadde behov for ytterligere dokumentasjon, noe sikrede oversendte den 12.10.17 og 17.10.17.

Selskapet avslo erstatning til sikrede den 30.11.17 på bakgrunn av at selskapet mente hun hadde oppgitt for høy verdi på smykkene, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd.

Sikrede krever dekning for tyveriet og avviser at hun har gitt uriktige opplysninger. Hun har fremlagt opplysninger fra auksjonshuset m.m., og andre gullsmeder har bekreftet at hun har vært nøktern i sine verdianslag. Det har formodningen mot seg at hun ville sendt inn dokumentasjonen fra auksjonshuset dersom hun ønsket en høyere forsikringsutbetaling. Sikrede anfører at selskapet ikke tidligere har bestridt at hun hadde en stor smyksesamling av betydelig verdi, og at selskapet ikke hadde merknader til dekningsbeløpets størrelse da forsikringen ble tegnet.

Sikrede anfører at selskapet har brutt fal. § 8-2 ved å bruke lang tid, ved ikke å betale ut delvis erstatning underveis og fordi selskapet ikke har kommet med innsigelser knyttet til legitimiteten av erstatningskravet.

Sikrede krever videre forsinkelsesrenter og å få dekket sine kostnader ved arbeid utført av Sector Alarm, samt kostnader til advokat i forbindelse med bistand i oppgjørssaken.

Selskapet avviser ansvar og anfører at sikrede bevisst ga uriktige eller ufullstendige opplysninger som hun visste eller måtte forstå kunne føre til at hun fikk utbetalt en erstatning hun ikke hadde krav på, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Sikrede førte opp verdier i skademeldingen som i betydelig grad oversteg reell verdi. Selskapet avviser at det har brutt fal. § 8-2 fordi selskapet ikke har erkjent erstatningsansvar, samt at det gir liten mening å henvise til bestemmelsen etter at sikredes krav er avslått som følge av svik. Selskapet avviser også ansvar fordi det ikke bestred smyksesamlingens verdi under tegning. Det er opp til sikrede å velge forsikringssum, og forsikringssummen gir ingen dokumentasjon på den reelle verdien av de forsikrede gjenstandene.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet kan avslå erstatning pga. bevisst uriktige opplysninger under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd.

Det følger av § 8-1 fjerde ledd at selskapet er uten ansvar dersom sikrede ved skadeoppgjøret bevisst gir uriktige eller ufullstendige opplysninger som sikrede vet eller må forstå kan føre til at sikrede får utbetalt en erstatning han eller hun ikke har krav på.

Nemnda forstår saken slik at det ikke er bestridt at det foreligger et tyveri, og at evt. gale opplysninger dreier seg om verdien på smykkene. Det er helt klart at gale opplysninger om de forsikrede gjenstandenes verdi er relevant i forhold til § 8-1, fjerde ledd, jf. også Brynildsen, Lid og Nygård, Forsikringsavtaleloven med kommentarer, 3. utg., s. 284. Det er også klart at det er tilstrekkelig til å anvende bestemmelsen at det er gitt gale eller ufullstendige opplysninger om to av flere gjenstander i oppgjøret, her to smykker.

Sikredes verdivurdering er gitt i skademeldingen. Hun har forklart at flere av smykkene er kjøpt på et dansk auksjonshus, og sikredes verdivurdering må derfor sammenlignes med de tilsendte opplysningene fra auksjonshuset. Selskapet har satt opp en sammenstilling av sikredes angitte verdier i skademeldingen og verdiene mottatt fra auksjonshuset i sitt avslag datert 30.11.17. Det følger av denne sammenstillingen bl.a. at et par diamantøredobber som ble kjøpt for DKK 3 000 er vurdert til NOK 28 000 av sikrede, og at en diamantring som ble kjøpt for DKK 4 080 ble vurdert til NOK 45 000 av sikrede. Sikrede er privatperson/forbruker og må i utgangspunktet tillates et slingringsmonn ved verdivurderinger, selv om sikrede har uttalt at smykker er hennes hobby og interesse og noe hun driver mye med. Det er imidlertid et så vidt stort sprik mellom innkjøpsprisen og sikredes verdivurdering i disse to tilfellene at nemnda mener sikredes slingringsmonn må anses overskredet. Sikredes verdivurdering var hhv. ca. ni og elleve ganger høyere enn innkjøpsprisen. Det følger videre av den oversendte dokumentasjonen at prisen sikrede betalte lå omtrent på auksjonshusets forventede salgssum, dvs. at sikrede ikke gjorde særskilt gode kjøp som kunne forklare at den reelle verdien lå høyere enn hva sikrede betalte. Nemnda mener derfor sikrede

bevisst har angitt for høye verdier på disse smykkene. Det er vanskelig å se noen annen grunn til dette enn at sikrede skulle få en erstatning hun ikke har krav på.

Sikrede har anført at det har formodningen mot seg at hun ville sendt inn dokumentasjonen fra auksjonshuset dersom hun ønsket en høyere forsikringsutbetaling. Nemnda er ikke enig i det. Selskapet har forklart at de satte som vilkår for utbetaling av erstatning at det ble lagt frem dokumentasjon på tapet, og dette forutsatte at sikrede fremla den aktuelle dokumentasjonen.

Sikrede har også anført at selskapet ikke tidligere har bestridt at hun hadde en stor smyksesamling av betydelig verdi, og at selskapet ikke hadde merknader til dekningsbeløpets størrelse da forsikringen ble tegnet. Utgangspunktet er at det er sikrede som må dokumentere sitt tap når hun fremsetter et krav på erstatning, og det er også sikrede som ut fra kunnskap om sine egne verdier bestemmer forsikringssummen. Disse forholdene er derfor ikke bindende for selskapet under et erstatningsoppgjør.

Sikrede anfører også at selskapet har brutt fal. § 8-2 om fastsetting og utbetaling av erstatning. Nemnda kan ikke se at denne bestemmelsen er relevant når selskapet har avslått erstatning pga. bevisst uriktige opplysninger under skadeoppgjøret. Det kan heller ikke forlanges at selskapet betaler ut forskudd uten at kravet er tilstrekkelig dokumentert.

Det er etter dette heller ikke noe grunnlag for dekning av forsinkelsesrenter, advokatutgifter og fakturaen fra Sector Alarm.

Selskapet er derfor uten ansvar i denne saken.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Elisabeth Okkenhaug (selskapsrepresentant), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Ingebjørg Kiil (forbrukerrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).